

Miljø- og fødevarerministeriet
Departementet
Landbrug & Fødevarer - Vand & Natur
Att.: Kresten Petersen
krpet@mfvm.dk
Kopi til mfvm@mfvm.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring af udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til sammenhængende arealer i Natura 2000 områder

Landbrug & Fødevarer har fået ovenstående udkast til bekendtgørelse i høring og har følgende bemærkninger:

Overordnede bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer er overordnet set positive over for, at der etableres en ny støtteordning med det overordnede formål at fremme eller fastholde gunstig bevaringsstatus for bestemte naturtyper i Natura 2000 områder gennem sammenbinding af naturområder.

Da sammenbinding indgår som en målsætning i flere Natura 2000 planer, har det været problematisk, at der reelt ikke har været nogen tilskudsordninger rettet mod denne indsats, og det er derfor tilfredsstillende, at man nu har fundet en måde at imødekomme dette på.

I forlængelse heraf må vi dog konstatere, at det foreliggende udkast til tilskudsordning, på nogle punkter virker meget kompliceret i forhold til hvor og ved hvilke naturtyper, der kan søges om tilskud. Samtidig er der lagt op til nogle tilskudssatser, der umiddelbart ligger alt for lavt, hvis man reelt set ønsker, at landmænd skal tage arealer ud af omdrift og lave dem overgå til tinglyst natur. Ligeledes synes prioriteringskriterierne som de foreslås i ordningen ikke hensigtsmæssige.

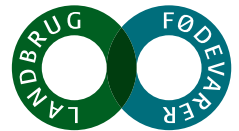
På denne baggrund vil vi opfordre Miljøstyrelsen til at foretage en række justeringer af bekendtgørelse og vejledning jf. nedenstående.

Bemærkninger til bekendtgørelsen:

§ 3:

I forbindelse med, at der ikke kan gives tilskud til foranstaltninger, der gives tilskud til efter anden lovgivning, lægger Landbrug & Fødevarer til grund, at dette ikke vil give anledning til, at lodsejere, der modtager økologitilskud stilles dårligere end ikke-økologer i forhold til at kunne modtage tilskud selvom en af forpligtelserne i forbindelse med den nye tilskudsordning er, at der ikke må anvendes plantebeskyttelsesmidler.

Tilsvarende lægger vi til grund, at arealer, der inden indgåelse i et tilsagn om sammenhængende natur måtte være omfattet af en aftale om pleje af græs- og naturarealer, også vil kunne indgå i ordningen, hvis arealet i øvrigt lever op til ordningens krav, selvom der er sammenfald mellem nogle af forpligtelserne i de to ordninger.

Omvendt vil det også være en klar forudsætning, at arealer, der indgår i denne støtteordning, også fremover vil kunne modtage tilskud til pleje med afgræsning eller høslæt efter de gældende ordninger.

Dette er helt afgørende forudsætninger for den nye ordnings succes.

§ 4:

Det fremgår af punkt 2, at der vil blive udpeget områder, inden for hvilke der kan søges tilskud. Det er dog meget uklart, når man læser videre i både bekendtgørelse og vejledning, hvordan og hvor disse arealer udpeges. Vi skal derfor opfordre til, at dette beskrives mere tydeligt i både bekendtgørelse og vejledning ligesom der i bekendtgørelsens bilag indsættes link til kortmateriale, der viser, hvor der kan søges tilskud.

Vi anbefaler i den forbindelse, at ordningen ikke begrænses til kun at omfatte naboarealer til de 5 udvalgte habitatnaturtyper, men bliver en generel mulighed for at udlægge arealer til natur omkring og op til alle habitatnaturtyper.

Se i øvrigt bemærkninger til bilag 1 omkring 100 m zonen.

§ 5:

Punkt 5: Der bør være mulighed for at behandle invasive arter (fx kæmpebjørneklo) og andre problemarter med brug af plantebeskyttelsesmidler.

Punkt 8: Reglerne for tilskudsfordring bør være de samme som i Bekendtgørelse om tilskud til pleje af græs- og naturarealer. Af § 12, punkt 3 i denne fremgår:

Der må ikke tilskudsfordres på arealerne. Tilskudsfordring af kalve under 6 måneder i kalveskjul og halm til strøelse er dog tilladt. Mineraler betragtes ikke som tilskudsfoeder.

Stk. 2. NaturErhvervstyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra stk. 1, nr. 3.

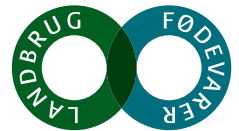
Punkt 11: Det bør fremgå af fx vejledningen at et tinglyst areal ikke omfattes af reglerne i Naturbeskyttelseslovens § 3 eller kortlægges som habitatnatur, før der reelt er indtruffet en naturtilstand, der berettiger dette. Også selvom det tinglyste areal er fysisk sammenhængende med et registreret eller kortlagt naturområde. Dette kan have stor betydning i forbindelse med behandling af sager efter husdyrloven.

Punkt 12: Landbrug & Fødevarer finder det relevant, hvis man sideløbende med ordningen igangsætter en monitorering af effekten af udtagningen af arealerne.

§ 7:

Landbrug & Fødevarer finder det ikke hensigtsmæssigt, at der foretages en prioritering efter størrelse af tilsagnsarealet. Dette vil kunne betyde, at naturmæssigt vigtige arealer, som vil give en stor natur-forbedrende effekt, vil kunne risikere at blive bortprioriteret til fordel for større arealer, der måske ikke har helt sammen værdi. Dermed risikerer man, at ordningen kun tilgodeser få områder, frem for at tilgodes mange arealer, hvor natureffekten vil være større.

Samtidig forekommer det også uhensigtsmæssigt ud fra et natursynspunkt, at der i høj grad fokuseres på sammenbinding af arealer, men at arrondering af enkelte arealer prioriteres lavt. Netop for mindre naturarealer, som ligger isoleret fra andre naturarealer, kan det have stor effekt i forhold til arealets robusthed at udvide størrelsen ved arrondering, selvom der ikke er mulighed for at foretage en fysisk sammenbinding.

På denne baggrund vil Landbrug & Fødevarer foreslå at Miljøstyrelsen genovervejer prioriteringsmodellen og evt. finder en måde at inddrage naturværdierne på arealerne i prioriteringen frem for størrelsen. Det kan f.eks. ske med udgangspunkt i HNV scoren eller bioscoren, hvor førstnævnte jo netop er udarbejdet med det formål at målrette og prioritere tilskudsordninger.

Det bør endvidere beskrives tydeligt, hvad der i punkt 2 i hhv. Stk. 2, 3 og 4, menes med "landbrugsmæssig omdrift" – herunder at dette omfatter arealer med permanent græs (se bemærkninger til vejledningens kapitel 8).

§ 9:

Tilskudssatserne til ordningen fremgår af vejledningens kapitel 8. Landbrug & Fødevarer finder at de foreslåede satser er alt for lave og vil på det kraftigste henstille til, at Miljøstyrelsen forhøjer disse. (Se endvidere bemærkninger til vejledningens kapitel 8).

Vi anbefaler, at der fastlægges én årlig ansøgningsrunde.

§ 11:

Landbrug & Fødevarer skal på det kraftigste opfordre til, at der anlægges en lempelig praksis i forbindelse med bortfald af tilsagn, hvis indberetningsfristen ikke overholdes.

§§ 15 – 17:

Det fremgår ikke i hvor lang en periode efter udbetaling af tilskud, at der kan blive tale om tilbagebetaling af tilskud. Da der er tale om udbetaling af et engangstilskud i forbindelse med en i teorien evigtvarende forpligtelse, må det forudsættes at muligheden for at pålægge krav om tilbagebetaling ophører på det givet tidspunkt og muligheden for sanktioner i forbindelse med evt. overtrædelse af de tinglyste vilkår på arealet overgår til anden retslig regulering.

Hvis der er sammenfald mellem tilbagebetalingsperioden og kontrolperioden jf. vejledningens kapitel 22 (5 år) skal dette fremgå tydeligt at både bekendtgørelse og vejledning.

§ 18:

Det vil være hensigtsmæssigt fx i vejledningen at få præciseret og eksemplificeret i hvilke situationer en sanktionering kan forekomme.

Svig behandles særskilt under straffelovens § 289a, jf. også vejledningsteksten, men det forekommer uklart, hvornår en tilsagshaver ved manglende overholdelse af betingelser i tilsagnet - udover bortfald af tilsagn og evt. tilbagebetaling af tilskud- også risikerer en bødestraf. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at bortfald af tilsagn og evt. tilbagebetaling udgør en sanktionering i sig selv.

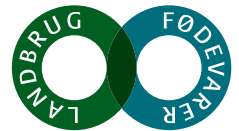
§ 19:

Se bemærkning til vejledningens kapitel 14.

Bilag 1:

Teksten i starten af bilaget er meget vanskelig at forstå.

Følgende alternative formulering foreslås, hvis man vil fastholde modellen for, hvor der kan søges tilskud:

Der vil omkring de udvalgte naturtyper inden for Natura 2000 områderne jf. nedenstående blive udpeget en 100 m zone. Det vil være inden for denne udpegnings, at der kan søges tilskud jf. denne bekendtgørelses § 4.

Landbrug & Fødevarer finder, dog at 100 meter zoner kan være unødigt begrænsende for muligheden for at sammenbinde og / eller arrondere naturarealer. Hvis forholdene taler for det bør der være mulighed for at gå ud over de 100 meter – enten som en generel mulighed eller ved dispensation.

I stedet bør der tages udgangspunkt i, at et areal bliver sammenbundet mellem de udvalgte naturtyper eller at der opnås en vigtig randeffekt i stedet for. Det vil være langt mere enkelt, hvis der blot blev taget udgangspunkt i, at udtagningen af det pågældende omdriftsareal giver en beskyttelse af en værdifulde habitatnaturtyper jf. Natura 2000-planerne.

Der bør i bilaget være et link til kortmateriale, der tydeligt viser, hvor ordningen kan søges.

Bemærkninger til vejledningen

Kapitel 2:

De fremgår ikke af det fremhævede citat, at der alene med indsatsen skal skabes sammenhæng mellem de 5 habitatnaturtyper, der nærmere beskrives i kapitel 9. Med mindre der ligger en meget klar politisk aftale til grund for, at der fokuseres på de 5 nævnte naturtyper, bør ordningen udvides til også at omfatte andre habitatnaturtyper jf. ovenstående.

Kapitel 4.

Det fremgår ikke hvorvidt der er afsat midler til ordningen udover 2018. Landbrug & Fødevarer har dog forstået på Miljøstyrelsen, at der vil være tale om en i første omgang 2-årig pilotordning med 10 mio. i hhv. 2018 og 2019. Dette bør fremgå af vejledningen.

Kapitel 6:

Der bør i vejledningen være et link til de relevante kortlag.

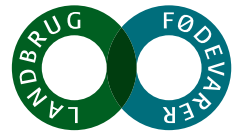
Kapitel 7:

Det er i 3. afsnit ikke helt tydeligt, hvad der kan indgå i en ansøgning. Det bør således præciseres, at en ansøgning / aftale kan indeholde flere "dele" – dvs. at der godt kan være flere sammenbindinger / arronderinger i samme aftale / ansøgning, selvom de ikke på nogen måde har noget med hinanden at gøre andet end, at der er tale om samme ansøger. En ansøgning / aftale kan således godt indeholde flere sammenbindinger på forskellige ejendomme.

Kapitel 8:

Landbrug & Fødevarer skal på det kraftigste opfordre til, at man genovervejer størrelsen af de foreslåede engangsudbetalinger. Med de angivne satser er det vores klare overbevisning, at ordningen kun i begrænset omfang vil være attraktiv for lodsejere at indgå i.

Landbrug & Fødevarer har efter interessentmøde i Miljøstyrelsen fået tilsendt IFROs notat *Engangskompensation til erstatning af 20 års udbetalinger*, der ligger til grund for fastsættelsen af støttesatserne.

Her af fremgår, at der ved beregning af kompensationen tages udgangspunkt i støttesatser på hhv. 300 kr. / ha for natur, 1.800 kr. / ha for permanent græs og 3.500 kr. / ha for omdriftsarealer, der er omregnet til en engangserstatning.

I den forbindelse skal henvises til notat udarbejdet af SEGES, der konkluderer, at disse satser (i forbindelse med 20-årige udtagningsordninger) i flere tilfælde vil være for lavt sat til reelt at kompensere lodsejeren for det tab, der opleves ved indgåelse i ordningen.

https://www.landbrugsinfo.dk/oekonomi/produktionsoekonomi/sider/pl_17_7440-001_oekonomiske_konsekvenser_ved_at_laegge_jord_til_et_vaadomraade.aspx

I notatet er anvendt en metode med beregning af nutidsværdi af 20 års drift eller tilskud, samt nutidsværdi af den forventede fremtidige jordværdi. I den sammenhæng er forudsætninger omkring den fremtidige jordværdi centrale for sammenligningen af de økonomiske konsekvenser.

Beregningerne er baseret på forventninger til

- Stabil lav kornpris
- Reelt fastholdt lav jordværdi for jord i omdrift
- Fremtidig jordværdi på 25.000 kr. pr. ha (i artiklen er den fremtidige anvendelse vådområde)

I notatet er konklusionen på beregninger på ovenstående forudsætninger, at økonomien i fastholdelsestilskud på 3.500 kr. pr. ha pr. år i 20 år kun giver en økonomi, der svarer til økonomien ved korndyrkning på sandjord JB1 og 3. På bedre jord er kompensationen ikke tilstrækkelig til at give en økonomi, der modsvarer økonomien i korndyrkning.

Så snart der er

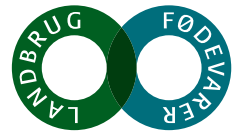
- højere kornpris og/eller
- alternativet ikke er dyrkning af korn(vårbyg), men en afgrøde med højere afkast (vil typisk være med sædskiftet) og/eller
- jordprisen vurderes højere, hvilket den vil være på normal omdriftsjord) og/eller
- jordprisen generelt stiger i fremtiden,

så er kompensationen heller ikke tilstrækkelig.

På denne baggrund er det vores klare opfattelse, at satserne er alt for lave ift. de generelle priser på salg af omdriftsjord. Hvis man indgår i aftalen, har man jo reelt afskåret sig fra at tage jorden i dyrkning igen. Når man reelt ikke kan anvende jorden til produktionsformål, er den efterfølgende jordværdi jo stærkt forringet, hvorfor man i stedet bør tage udgangspunkt i, at kompensationen skal ligge på niveau med handelsværdi fratrukket forventet fremtidig jordværdi når arealet er tinglyst natur.

Det fremgår endvidere, at der skal differentieres mellem 3 forskellige "jordtyper". Vi vil dog på det kraftigste anbefale, at typen "permanent græs" slettes, da der ikke er specifikke retslige krav til opretholdelse af de enkelte arealer med permanent græs. Kun hvis den generelle nationale kvote for permanent græs ikke nås, kan der stilles krav til den enkelte lodsejer om at fastholde et bestemt antal ha med permanent græs. Der er således ikke krav om at det enkelte areal fastholdes.

Derfor kan denne opdeling mellem omdriftsgræs og permanent græs medføre, at en række græsarealer lovligt omlægges blot for at hæve tilskudssatsen. De arealer, der er omfattet af en §3 beskyttelse, kan derimod kun i særlige tilfælde omlægges og driften må ikke intensiveres, hvorfor

det dermed er rimeligt, at værdien af disse arealer sættes lavere. Kategorien "naturarealer" bør derfor defineres mere præcist som arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Kapitel 9:

Se bemærkninger til kapitel 2, vedr. begrænsning til de 5 naturtyper.

Det bør tydeligt beskrives, hvordan arealerne kan anmeldes, og hvordan de kan udnyttes ift. øvrige tilskudsregler, herunder om de vil være omfattet af artikel 32 i forordning 1307/2013 og således vil kunne få grundbetaling, selvom de på sigt ikke evt. ikke måtte opfylde de almindelige støttebetingelser for grundbetaling.

Endvidere bør det fremgå, om arealerne kan anmeldes som MFO brakarealer osv.

Sætningen i afsnit 2 vedr. offentligheden adgang kan let misforstås i retning af, at der sker en udvidelse af adgangen på arealerne. Vi skal derfor foreslå følgende formulering:

Der vil være adgang til arealet efter de til enhver tid gældende regler om offentlighedens adgang.

Endvidere henvises til bemærkningerne til bekendtgørelsens § 3. Det skal således fremgå tydeligt, at tilsagn efter denne ordning er fuldt foreneligt til tilsagn til pleje af græs og naturarealer.

Kapitel 10

Der henvises til bemærkningerne til §§15-17. Det bør fremgå tydeligt, hvor længe efter indgåelse af tilsagn, tilbagebetaling af udbetalt tilskud kan komme på tale.

Punkt a)

Der mangler en beskrivelse af, hvordan arealerne skal se fremstå ved tilsagnets begyndelse. Det bør fx beskrives, at det er muligt at lade den naturlige plantevækst komme af sig selv, da det vil fremme den naturlige flora og give større potentiale for naturlig indvandring fr naturarealerne.

Punkt b)

Der henvises til bemærkningerne til bekendtgørelsens § 5.

Kapitel 11:

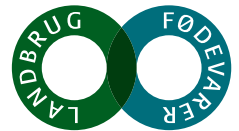
Der henvises til bemærkningerne til bekendtgørelsens § 7.

Kapitel 14:

Det fremgår af § 19, at afgørelser truffet efter bekendtgørelsen ikke kan påklages til anden administrativ instans.

Rekursadgang må anses at have en væsentlig retlig betydning i forbindelse med ekstern kompetencedelegation. Landbrug & Fødevarer finder det derfor væsentligt, at berørte parter fortsat bliver gjort opmærksom på, at det er muligt på ulovbestemt grundlag at klage over Miljøstyrelsens afgørelser.

Det følger af god forvaltningsskik, at myndighederne, når der skønnes at være behov for det, bør oplyse parterne om deres muligheder for at klage over eller på anden måde anfægte myndighedens afgørelse. Miljø- og Fødevarerministeriet vil fortsat som tilsynsmyndighed kunne behandle klager over Miljøstyrelsens afgørelser. Landbrug & Fødevarer betragter det som en klar

forringelse af retssikkerheden, når klageadgangen helt afskæres, og finder det hensigtsmæssigt fortsat at vejlede om, at der gælder en klageadgang til tilsynsmyndigheden

Kapitel 21

Det bør fremgå tydeligt, hvor længe der kan være tale om evt. tilbagebetaling af tilskud, samt hvornår man evt. ved overtrædelse af bestemmelserne for områderne overgår til andet sanktions system jf. bekendtgørelsens § 18,

Tabellen med vægtning i de forskellige kategorier mangler en forklaring på, hvordan man ender i de forskellige kategorier.

Konsekvenserne af den skitserede tilbagebetalingsmodel er umiddelbart svære at gennemskue. Landbrug & Fødevarer skal derfor foreslå, at man i stil med fx vejledningen vedr. tilskud til privat skovrejsning giver nogle eksempler på overtrædelser og beregning af tilbagebetalingskrav.

Det bør i den forbindelse ikke være muligt, at man uanset overtrædelsen kan blive mødt af et tilbagebetalingskrav, der overstiger det modtagne tilskud. Det fremgår ikke tydeligt af beregningsmodellen, om dette vil kunne være tilfældet.

Bilag 1:

Der henvises til bemærkningerne til bilag 1 i bekendtgørelsen.

Ud over ovenstående bemærkninger skal Landbrug & Fødevarer henstille til, at Miljøstyrelsen er åbne overfor mulige justeringer af vejledningen når ordningen igangsættes. Der er tale om en helt ny type ordning på naturområdet, og det kan betyde, at der kan være nogen af de i vejledningen beskrevne regler og procedurer, som efterfølgende med fordel kan justeres, hvis de i praksis viser sig at u hensigtsmæssige eller direkte uhjemlede i lovgrundlaget.

Med venlig hilsen

Karen Post
Chefkonsulent

Vand og Natur

D +45 33 39 46 52
M + 45 22 99 84 83
E kpo@lf.dk